

การพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี Developing the Potential of Disabled People in Udon Thani Province

บุญเพ็ง สิทธิวงษา

Boonpeng Sittivongsa

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Faculty of Social Sciences and Humanities, Northeastern University

สุรัชย์ ชูคง

Surachai Chukong

คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพินิจบัณฑิต
Faculty of Political Science, Pitchayabundit College

Received: 19 September 2023

Revised: 8 November 2023

Accepted: 10 November 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จำนวน 400 คน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาครัฐ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่รัฐ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และสถิติเชิงอนุมานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้นและการพรรณนา จำแนกข้อมูล จัดทำบรรณานุกรม ข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ ประกอบการอภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี โดยรวมทุกด้าน พบว่าระดับการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานีอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.08$) ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 3.03$) และด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.01$) ตามลำดับ 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี โดยรวมทุกด้าน พบว่า ด้านบทบาทท้องถิ่น ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ ด้านบทบาทจากภาคีเครือข่าย มีค่าของอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการ เท่ากับ 0.596, 0.358, และ 0.220 ตามลำดับ 3) แนวทางการพัฒนาศักยภาพคนพิการ อาทิ การจัดการและมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก สวัสดิการและการรักษาพยาบาล ปรับปรุงสภาพแวดล้อม ปรับภูมิทัศน์ สามารถเข้าถึงสิทธิตามกฎหมายและหน่วยงานรัฐ การป้องกันการแสวงหาประโยชน์และการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ เป็นต้น

คำสำคัญ: การพัฒนา; ศักยภาพ; คนพิการ

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the level of potential development of people with disabilities; 2) to study factors influencing the development of the potential of people with disabilities and 3) to study guidelines for developing the potential of people with disabilities in Udon Thani Province. It is a combination of quantitative and qualitative research. The sample group of quantitative research includes 400 people who have voting rights in Udon Thani Province, and the target group of qualitative research includes government information providers; 10 government agency officials. Research tools include questionnaires and interviews. Statistics used to analyze the data are frequencies, percentages, and inferential statistics using multiple regression analysis. Select variables in a hierarchical manner and describe them, classify data, prepare data editors and analyze the data to write a report according to the objectives for discussion of the results.

The results of the research found that 1) The overall level of development of the potential of people with disabilities in all aspects was found to be at a moderate level ($\bar{x} = 3.04$), arranged in order from highest to lowest as follows: safety ($\bar{x} = 3.08$), planning ($\bar{x} = 3.03$) and environment ($\bar{x} = 3.01$), respectively. 2) Factors influencing the development of the overall potential of people with disabilities were found to be local role factors; government support; roles from network partners; influence on the development of the potential of people with disabilities was 0.596, 0.358, and 0.220, respectively. 3) Guidelines for developing the potential of people with disabilities, such as managing and providing facilities; Welfare and medical care; improve the environment; Landscaping; Able to access legal rights and government agencies; Preventing exploitation and discrimination against people with disabilities, etc.

Keywords: development; potential; disabled people

1. บทนำ (Introduction)

ประเทศไทยกำลังมีบทบาททั้งทางเศรษฐกิจและสังคมที่จะนำไปสู่ความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้า ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศในทุกๆระดับ ดังนั้นประเทศใดมีทรัพยากรมนุษย์ที่พร้อมด้วยศักยภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ถือว่าประเทศนั้นเป็นประเทศที่พัฒนาและประสบผลสำเร็จ แต่ในความเป็นจริงไม่ว่าประเทศจะเจริญและพัฒนาก้าวหน้าก็ยังมีประชากรจำนวนหนึ่งในสังคมนั้นที่มีความพิการมีความบกพร่องทางร่างกาย พฤติกรรมและจิตใจรวมอยู่ด้วยคนพิการนับเป็นประชากรจำนวนหนึ่งที่ครอบคลุม ชุมชน สังคม รวมถึงหน่วยงานรัฐบาลจะต้องให้การช่วยเหลือทั้งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนพิการที่เป็นเด็กที่พิการรุนแรงแล้วผู้ปกครองย่อมไม่สามารถที่จะออกไปทำงานนอกบ้านซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้ของครอบครัว นอกจากนี้ครอบครัวของเด็กพิการรุนแรงเหล่านี้ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือจากญาติปัญหาของเด็กพิการที่ต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดและยังส่งผลกระทบต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กที่ต้องใช้เวลาในการ

ดูแลคนพิการในครอบครัวทำให้ไม่สามารถออกไปทำงานนอกบ้าน ส่งผลให้ขาดรายได้ถึงแม้ว่าเด็กพิการจะอายุมากขึ้น (Tinnabutra, 2016)

องค์การสหประชาชาติได้ตระหนักถึงปัญหาความพิการและการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของคนพิการ โดยสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติได้ประกาศปฏิญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการในปี พ.ศ. 2518 ต่อมาสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้ ปี ค.ศ. 1981 หรือ พ.ศ. 2524 เป็นปีคนพิการสากล สาเหตุสำคัญที่องค์การสหประชาชาติประกาศให้เป็นปีคนพิการสากลเพราะเห็นว่าสภาพความเป็นอยู่ของคนพิการทางร่างกาย สมองและจิตใจกว่า 600 ล้านคนทั่วโลกยังไม่เหมาะสมและยังขาดโอกาสที่จะได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ดังนั้นทุกประเทศจึงควรมีข้อผูกพันที่จะลงทุนในระยะยาว เพื่อยกระดับความเป็นอยู่และให้การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการเหล่านี้เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถใช้ชีวิตร่วมกันกับคนปกติในสังคมนั้น ๆ ได้อย่างปกติสุข (World Health Organization, 2001)

ปัญหาเรื่องของความพิการของประชากรในประเทศไทยเป็นปัญหาที่ดำรงอยู่ในสังคมไทยและสังคมรับรู้แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญและใส่ใจมากเท่าที่ควร ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมาได้มีการทำและนำยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ด้วยเครือข่ายด้านคนพิการร่วมกับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ร่วมกันก่อตั้ง “มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประเทศไทย โดยมีเป้าหมายเพื่อต้องการยกระดับคุณภาพชีวิตคนพิการในทุกมิติ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพและความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมและบุคลากรทางการวิจัยที่มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันและเตรียมความพร้อมในการที่ประเทศจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 ในทุกมิติ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสถาบันวิจัยให้มีความก้าวหน้ามีคุณภาพในด้านการบริหารจัดการ การเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง มีความมั่นคงและยั่งยืนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่ตั้งไว้ จึงต้องมีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในการนำไปสู่การปฏิบัติและการติดตาม ประเมินผลของแผนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งแนวโน้มหรือทิศทางการพัฒนาองค์ความรู้ด้านคนพิการในอนาคตของประเทศ (National Office for the Promotion and Development of Quality of Life for Persons with Disabilities, 2013)

สถานการณ์ปัจจุบันของคนพิการในจังหวัดอุดรธานีและสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุดรธานี ได้จัดโครงการขับเคลื่อนและติดตามผล แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจังหวัดอุดรธานีและจัดทำแผนปฏิบัติการปี พ.ศ. 2564 โดยหัวหน้าส่วนราชการ ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้เข้ารับการอบรมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ และหน่วยงานอื่นในพื้นที่จังหวัดอุดรธานีเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาศักยภาพคนพิการในจังหวัด โดยที่รัฐบาลได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นอย่างยิ่ง โดยที่คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริง ดำรงชีวิตอิสระในสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างยั่งยืนภายใต้ยุทธศาสตร์แห่งความเท่าเทียม โดยจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้บริการคนพิการในระดับพื้นที่อย่างสะดวกรวดเร็ว ทั้งถึงเป็นธรรมและจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไปที่โรงพยาบาลและศูนย์บริการคนพิการได้ดำเนินการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้คนพิการและหลังให้บริการเงินกู้ยืม เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพอิสระสำหรับคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ ตลอดจนการสนับสนุนให้มีการจัดจ้างงานคนพิการตามกฎหมายในสถานประกอบการเอกชน แต่ในด้านของการทำงานของคนพิการยังขาดการบริการที่มีประสิทธิภาพ ทำให้คนพิการไม่สามารถ

เข้าถึงสวัสดิการและประโยชน์จากสิทธิสวัสดิการบริการสาธารณะอื่น ๆ ความช่วยเหลืออย่างเป็นธรรม พร้อมทั้งยังขาดการเชื่อมโยงกันทำให้ไม่สามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและการจัดบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของคนพิการได้อย่างเต็มที่ ทั้งปัจจัยต่าง ๆ ที่จะศึกษาไม่ว่าจะเป็นบทบาทผู้นำชุมชน บทบาทจากภาคีเครือข่าย การสนับสนุนจากภาครัฐ บทบาทท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของชุมชน (Kotler and Armstrong, 1994)

จากเหตุผลข้างต้นคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี เพื่อให้ได้ทราบระดับการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี ทั้งแนวทางการพัฒนาการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการและเสริมสร้างศักยภาพคนพิการต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

- 1) เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี

3. การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับคนพิการ

International Labour Organization (2007) กล่าวว่า “ความพิการ” หมายถึง คนที่มีความผิดปกติหรือบกพร่องทางร่างกาย ทางสติปัญญาหรือทางจิตใจตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง ได้แก่ คนพิการทางการมองเห็น คนพิการทางการได้ยินและการสื่อความหมาย คนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว คนพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรมและคนพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้

National Office for Empowerment of Persons with Disabilities, (2007) กล่าวว่า “คนพิการ” หมายถึง บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้อย่างบุคคลทั่วไป

Hammerman and Maikowski (1981) ได้สรุปความหมายของ “ความพิการ” ไว้ดังนี้

บุคคลหนึ่งอาจมีความบกพร่อง โดยไม่พิการและพิการ โดยไม่เกิดการเสียเปรียบก็ได้หากได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวหรือมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพ สิ่งเหล่านี้สามารถเยียวยาความบกพร่องที่มีอยู่ได้และจะไม่ส่งผลทำให้บุคคลนั้นเกิดความเสียเปรียบในการดำรงชีวิต

องค์การอนามัยโลก ได้ให้ความหมาย “ความพิการ” ไว้ 3 ระดับ เพื่อให้เกิดความเข้าใจง่ายดังนี้ คู่มือปฏิบัติงานด้านเวชกรรมฟื้นฟูสำหรับแพทย์เกี่ยวกับการป้องกันและฟื้นฟูสมรรถภาพบุคคลที่มีความพิการ เล่มที่ 1 (2538) กล่าวว่า ความผิดปกติหรือความบกพร่อง หมายถึง การสูญเสียหรือความผิดปกติของโครงสร้างหรือการทำงานของร่างกาย จิตใจ หรือสรีระวิทยาจะเป็นชั่วคราวหรือถาวรก็ได้ หมายรวมถึงความพิการของอวัยวะ ความสูญเสียหรือขาดหายของอวัยวะ ตลอดจนกลไกของร่างกาย และระบบการทำงานของจิตใจ เช่น สายตา ข้างใดข้างหนึ่งเกิดมัว พร่า หรือมองไม่เห็น แขนขาเกิดเป็นอัมพาต หูเกิดสูญเสียการได้ยิน เกิดมีอาการ

ทางจิตทางประสาท เป็นต้น ทั้งนี้ต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ในการช่วยเหลือหรือพัฒนาศักยภาพคนพิการ อาทิ

บทบาทผู้นำชุมชน หมายถึง บทบาทหรือหน้าที่หรือแนวทางปฏิบัติในการใช้ความสามารถของบุคคลที่สามารถใช้อิทธิพลจูงใจหรือโน้มน้าวบุคคลอื่นให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้นและเต็มใจสามารถปฏิบัติงานเพื่อมุ่งไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ได้สำเร็จในการพัฒนาศักยภาพคนพิการ

บทบาทจากภาคีเครือข่าย หมายถึง การที่หน่วยงานที่มีส่วนรับผิดชอบได้แสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เมื่อพบสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกต้องการช่วยเหลือและทำประโยชน์ให้กับผู้พิการได้รับการพัฒนา พฤติกรรมที่แสดงออก ได้แก่ การอำนวยความสะดวก การแบ่งปันสิ่งของและการให้คำแนะนำสิ่งที่ถูกที่ควรแก่ผู้อื่น ร่วมมือกับผู้อื่นในการพัฒนาศักยภาพคนพิการ

การสนับสนุนจากภาครัฐ หมายถึง การให้การสนับสนุนที่เหมาะสมหรือแม้แต่ข่าวสารข้อมูลวัสดุสิ่งของต่าง ๆ ตลอดจนการสนับสนุนทางด้านจิตใจจากผู้ให้การสนับสนุนเพื่อให้เกิดความมีสมดุลงานและนำไปปฏิบัติตามทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมตามที่ผู้รู้ต้องการ การสนับสนุนทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมอนามัยของกลุ่มบุคคลทั้งด้านสุขภาพกาย ด้านสุขภาพจิต การป้องกัน พร้อมทั้งการส่งเสริมสุขภาพในการปฏิบัติงานตามคำแนะนำของบุคคลากรที่เกี่ยวข้องและรวมถึงหน้าที่เครือข่ายของการปฏิสัมพันธ์ของคนพิการในสังคมนั้น ๆ ว่ามีบทบาทสนับสนุนและการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาน้อยเพียงใด

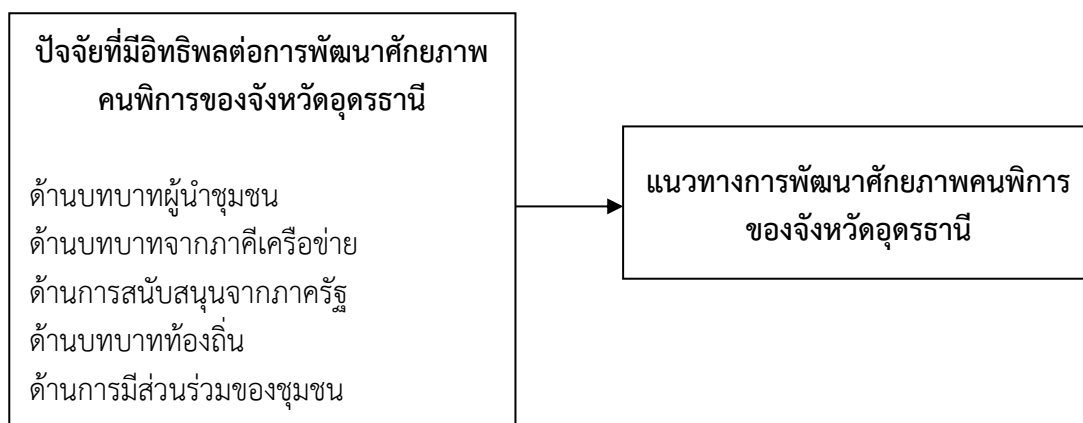
บทบาทท้องถิ่น หมายถึง บทบาทหน้าที่หรือความสามารถของบุคคลในการใช้อิทธิพลอำนาจและสามารถในการช่วยเหลือคนพิการหรือกลุ่มปฏิบัติตามความคิดเห็นและความต้องการของตนด้วยความเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือเพื่อจะนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของกลุ่มหรือองค์การตามที่กำหนดไว้ในการพัฒนา ศักยภาพคนพิการ

การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนมีแนวคิดหรือจุดมุ่งหมายที่เหมือนกัน มีการดำเนินการให้แล้วเสร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดแล้วรับผลประโยชน์ร่วมกันซึ่งต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจการปฏิบัติ เพื่อพัฒนาศักยภาพคนพิการในชุมชนร่วมกันอย่างยั่งยืน

Khamkhieo and Singhasem (2019) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทางการเคลื่อนไหว กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่สามัคคี อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี พบว่า สภาพคุณภาพชีวิตคนพิการทางการเคลื่อนไหวในภาพรวม คนพิการทางการเคลื่อนไหวรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตในระดับพอใช้ สามารถปรับตัวกับความเจ็บปวดและความผิดปกติทางร่างกาย รวมทั้งพลกำลังที่ลดลงของตนเอง พยายามช่วยเหลือตัวเอง พึ่งพาคนรอบข้างให้น้อยที่สุด ขณะเดียวกันก็ต้องพึ่งพาการรักษาสุขภาพจากแพทย์ เช่น การทำกายภาพบำบัด การพบแพทย์เพื่อตรวจรักษาโรคประจำตัวและรับยา ส่วนใหญ่รู้สึกว่าความพิการเป็นอุปสรรคในการดำรงชีวิตบ้าง แต่สามารถปรับวิธีการดำเนินชีวิต การทำงาน และการเข้าสังคมได้ตามสภาพร่างกายที่ความพิการของตนเอง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า คนพิการ หมายถึง บุคคลหนึ่งอาจมีความบกพร่อง โดยไม่พิการและพิการโดยไม่เกิดการเสียเปรียบก็ได้หากได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวหรือมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพ สิ่งเหล่านี้สามารถเยียวยาความบกพร่องที่มีอยู่ได้และจะไม่ส่งผลทำให้บุคคลนั้นเกิดความเสียเปรียบในการดำรงชีวิต ต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง อาทิ บทบาทผู้นำชุมชน บทบาทจากภาคีเครือข่าย การสนับสนุนจากภาครัฐ บทบาทท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งสามารถนำมาทบทวนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

3.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. วิธีกรวิจัย (Research Methodology)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจและวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสรุปก่อนที่จะนำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแล้วเอาผลสรุปมาวิเคราะห์สังเคราะห์

4.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (เชิงปริมาณ)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานี เพราะผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่มีบทบาทช่วยเหลือผู้พิการเพราะเป็นเครือญาติในแต่ละท้องถิ่นนั้น ๆ และยังมีบทบาทที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและเป็นกระบอกเสียงผ่านองค์กรต่าง ๆ ในด้านสวัสดิการกับการพัฒนาศักยภาพคนพิการ จำนวน 879,509 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยสูตรการคำนวณของตามสูตรทาโร ยามาเน่ ผู้วิจัยใช้การสุ่มที่อาศัยความน่าจะเป็น โดยใช้เทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน เพื่อให้ได้ขนาดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานี เป็นจำนวน 400 คน ที่มีความเหมาะสมตามจำนวนของสัดส่วนประชากร (Yamane, 1973)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (กำหนดให้เท่ากับ 0.05)

แทนค่า

$$n = \frac{879,509}{1 + 879,509(0.05)^2}$$

$$n = 400 \text{ คน}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี
- ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี

เกณฑ์การแปลผล

จากระดับค่าคะแนนดังกล่าวสามารถนำมากำหนดเกณฑ์การแปลผล โดยกำหนดการแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 5 ช่วงจากสูตรของ (Kitpreedasaburi, 2008) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายถึง อยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึง อยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพคนพิการ สำหรับเป็นแนวทางสำหรับสร้างเครื่องมือวิจัย
2. กำหนดขอบเขตของข้อคำถามจากตัวแปรที่จะศึกษาให้ครอบคลุมทั้งตัวแปร
3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา กล่าวคือ คำถามในแต่ละข้อของเครื่องมือจะต้องวัดได้ตรงตามเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัดโดยการนำคำถามแต่ละข้อไปตรวจสอบ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับเนื้อหาว่าสอดคล้องตรงตามข้อมูลและตัวชี้วัดที่กำหนด หรือไม่ผลการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญนำไปคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง
4. นำเครื่องมือที่ผ่านความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ถูกเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ที่ในเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย แล้วนำมาหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา ที่มีระดับความเชื่อมั่น 0.88 ซึ่งมีความมากกว่าเกณฑ์ 0.70 จึงสามารถนำไปใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้ (Cronbach, 1990)
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและผู้ช่วยวิจัย ซึ่งผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้นำชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอน และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้ช่วยวิจัย

2. การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และทำหนังสือขออนุญาต เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล นำเสนอผู้นำชุมชนแต่ละแห่งในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานีเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้
4. แจกจ่าย และเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง
5. รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ที่ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

4.2 ประชากรกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (เชิงคุณภาพ)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแนวทางการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี อาทิ ผู้นำชุมชน ภาครัฐ เครือข่าย ผู้ที่อยู่ในหน่วยภาครัฐ ประชาชนในชุมชน จำนวน 10 คน ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง ตามคุณสมบัติที่พิจารณาผู้ให้ข้อมูลที่สามารถให้ข้อมูลด้านองค์ความรู้ ความเป็นมา สภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก

ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมวิเคราะห์เป็นข้อมูลคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในเรื่องแนวทางการพัฒนาศักยภาพคนพิการ
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางโครงสร้างแบบสัมภาษณ์โดย กำหนดขอบเขตเนื้อหา ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัยและขอคำแนะนำจากที่ปรึกษา เพื่อความสมบูรณ์ในประเด็นและเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ยิ่งขึ้น
3. ผู้วิจัยและคณะได้ร่วมการพัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้น และใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ในลักษณะการวิจัยเอกสาร ได้แก่ ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพคนพิการ
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน เพื่อขออนุญาตกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์แบบสนทนา

กลุ่มพูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่ ใช้เวลาในการสนทนากลุ่ม 30 นาที มีการจดบันทึก และบันทึกเสียง

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธี Successive Approximation เป็นการค้นหาประเด็นการตอบซ้ำๆ เพื่อตอบปัญหาการวิจัย

5. ผลการวิจัย (Research Finding)

5.1 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยในครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จำนวน 400 คน

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี

ปัจจัยการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความปลอดภัย	3.08	0.17	ปานกลาง
ด้านสภาพแวดล้อม	3.01	0.69	ปานกลาง
ด้านการวางแผน	3.03	0.44	ปานกลาง
รวม	3.04	0.36	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 ระดับการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานีโดยรวมพบว่า ระดับการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานีอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.08$) ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 3.03$) และด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.01$) ตามลำดับ

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี โดยรวมทุกด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลนี้ เป็นการตรวจสอบข้อตกลงโดยทำการวิเคราะห์ความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วมหรือภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) โดยการทดสอบจากค่า Tolerance และ VIF (Variance Inflation Factor) ของตัวแปรพยากรณ์ตัวแปร ได้ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี

ลำดับตัวแปรที่ได้รับ การคัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P-value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	-0.763	0.674	-	-1.132	0.258		
ด้านบทบาทผู้นำชุมชน (X ₁)	2.218	0.056	0.732	39.412	0.267	2.107	2.328
ด้านบทบาทจากภาคี เครือข่าย (X ₂)	0.220	0.017	-0.420	-16.613	0.000*	-0.317	-0.250

ลำดับตัวแปรที่ได้รับ การคัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P-value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ด้านการสนับสนุนจาก ภาครัฐ (X ₃)	0.358	0.089	0.270	7.011	0.000*	0.450	0.801
ด้านบทบาทท้องถิ่น (X ₄)	0.596	0.075	0.878	21.524	0.000*	1.458	1.752
ด้านการมีส่วนร่วมของ ชุมชน (X ₅)	-0.634	0.051	-0.514	-12.324	0.579	-0.735	-0.533
SE _{est} = ±0.32518							
R = 0.990; R ² = 0.979; Adj. R ² = 0.979; F = 301.651; p-value = 0.01							

หมายเหตุ : * P < 0.05, ** P < 0.01

จากตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี พบว่า ด้านบทบาทท้องถิ่น ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ ด้านบทบาทจากภาคีเครือข่าย มีค่า P-value น้อยกว่า 0.01 หมายถึง ปัจจัยด้านบทบาทท้องถิ่น ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ ด้านบทบาทจากภาคีเครือข่ายมีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี โดยมีค่าของอิทธิพล เท่ากับ 0.596, 0.358, และ 0.220 ตามลำดับ และปัจจัยที่ศึกษาสามารถอธิบายการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 97.90

5.2 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แนวทางการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี ได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก สามารถสรุปได้ดังนี้

แนวทางการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี ควรมีการจัดการอำนวยความสะดวกที่พิการเดินทางและปรับวิธีเรื่องความปลอดภัยมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก สวัสดิการและการรักษาพยาบาล โดยกำหนดแนวเขตอาคารสถานที่อย่างมีระบบระเบียบและปลอดภัยในชีวิต ทั้งนี้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงสภาพแวดล้อม ปรับภูมิทัศน์ อุปกรณ์และสื่อ และเอาใจใส่ในเรื่องสภาพแวดล้อมและการบริการน้ำดื่มและสิ่งของต่าง ๆ โสตทัศนูปกรณ์และจัดมุมพักผ่อน ส่งเสริมเพื่อเข้าถึงสิทธิเสรีภาพให้มีความพร้อมในการออกกำลังกายและเล่นกีฬาและบทบาทในภาคสังคมหรือกิจกรรม จัดสรรรายได้ให้เพียงพอต่อความต้องการจذبทุนที่กระจายจ่าย ควบคุมค่าใช้จ่าย ไม่สร้างภาระหนี้สิน ระมัดระวังในการที่จะไม่สร้างภาระที่เกินความจำเป็น มีการทำประกันเพื่อป้องกันความเสี่ยงในการบริการจากองค์กรภาคเอกชน เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงสิทธิตามกฎหมายและหน่วยงานรัฐในการเฝ้าระวังและป้องกันการแสวงหาประโยชน์ มีมาตรการป้องกันการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ

6. สรุปผลการวิจัยและอภิปราย (Conclusion and Discussion)

ระดับการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานี โดยรวมทุกด้าน พบว่า ระดับการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานีอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

ด้านความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.08$) ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 3.03$) และด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.01$) ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Leungsomnapa et al. (2011) คุณภาพชีวิต ปัญหาและความต้องการของผู้พิการในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง จังหวัดจันทบุรี พบว่า ผู้พิการทางการมองเห็นทางการและการเคลื่อนไหวในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง โดยส่วนใหญ่มีระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้พิการส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และหมวดคุณภาพชีวิตและสุขภาพโดยรวมในระดับปานกลาง แต่พบว่าไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sungsin (2019) การเข้าถึงสิทธิของคนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พุทธศักราช 2550 ภายในเขตอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ปัจจัยในการเข้าถึงสิทธิของคนพิการในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ปัจจัยในการเข้าถึงสิทธิของคนพิการด้านขั้นตอน/กระบวนการการเข้าถึงสิทธิและด้านอุปกรณ์หรือเครื่องช่วยคนพิการมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ – ผลกับการเข้าถึงสิทธิของคนพิการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอุดรธานีโดยรวมทุกด้าน พบว่า ด้านบทบาทท้องถิ่น (X_4) ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ (X_3) ด้านบทบาทจากภาคีเครือข่าย (X_2) มีค่า สัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ เท่ากับ 0.596, .0358, 0.220 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phongsawang and Sunthon (2021) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายในจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายในจังหวัดสระบุรีสามารถอธิบายคุณภาพชีวิตของคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายในจังหวัดสระบุรี ได้ร้อยละ 35.10 มีค่า $R^2 = 0.351$ และมีค่า F เท่ากับ 53.325 ซึ่งพบว่ามี 3 ปัจจัย เรียงลำดับการเข้าสู่สมการตาม ความสัมพันธ์ คือ ด้านการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (X_1) ด้านการสนับสนุนทางการประเมิน (X_2) และด้านการสนับสนุนทางด้านเครื่องมือสิ่งของการเงินและแรงงาน (X_4) ที่สามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายในจังหวัดสระบุรี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Janejitvanich and Pattanapakdee (2020) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของผู้พิการทางการเคลื่อนไหวที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานภาคเอกชน พบว่า ปัจจัยหลักที่สำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของผู้พิการด้านการเคลื่อนไหวมีทั้งหมด 5 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การ 2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับผู้พิการ 3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับค่าตอบแทนและสวัสดิการ 4) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคน และ 5) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ

ควรมีการจัดการอำนวยความสะดวกที่พิการเดินทางและปรับวิธีเรื่องความปลอดภัยมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก สวัสดิการและการรักษาพยาบาล โดยกำหนดแนวเขตอาคารสถานที่อย่างมีระเบียบและปลอดภัยในชีวิต ทั้งนี้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงสภาพแวดล้อม ปรับภูมิทัศน์ อุปกรณ์และสื่อ และเอาใจใส่ในเรื่องสภาพแวดล้อมและการบริการน้ำดื่มและสิ่งของต่าง ๆ โสตทัศนูปกรณ์และจัดมุมพักผ่อนส่งเสริมเพื่อเข้าถึงสิทธิเสรีภาพให้มีความพร้อมในการออกกำลังกายและเล่นกีฬาและบทบาทในภาคสังคมหรือกิจกรรม จัดสรรรายได้ให้เพียงพอต่อความต้องการ จัดบันทึกรายจ่าย ควบคุมค่าใช้จ่าย ไม่สร้างภาระหนี้สินระมัดระวังในการที่จะไม่สร้างภาระที่เกินความจำเป็น มีการทำประกันเพื่อป้องกันความเสี่ยงในการบริการจากองค์กรภาคเอกชนเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงสิทธิตามกฎหมายและหน่วยงานรัฐในการเฝ้าระวังและป้องกันการแสวงหาประโยชน์ มีมาตรการป้องกันการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tinnabutra (2016) แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการที่ไร้อาชีพในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนควรให้ความสำคัญในเรื่องการรับรู้การมีโรคประจำตัว การมีอาชีพการมีผู้ดูแลความต้องการความช่วยเหลือของคนพิการ และการปรับปรุงขอบกรอบของสิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวกสำหรับคนพิการที่ใช้รถเข็นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลคือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้เหมาะสม

ในขณะที่ Intaphanom (2021) ความหลากหลายของटरกะเชิงสถาบันในโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชนในประเทศไทย ผลงานวิจัยอธิบายว่า มีटरกะเชิงสถาบันได้บ้างตามมุมมองทฤษฎี टरกะเชิงสถาบันมีอิทธิพลต่อแนวทางการปฏิบัติของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน टरกะเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันและส่งผลต่อการดำเนินงานของโครงการอย่างไร ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย

7. ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) หน่วยงานภาครัฐและภาคีเครือข่าย ควรจัดให้องค์กร หน่วยงานหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการพัฒนาศักยภาพคนพิการยึดหลักการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอย่างจริงจัง
- 2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างความร่วมมือกับทุก ๆ ฝ่าย โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ความปลอดภัย การพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) หน่วยงานภาครัฐควรกำหนดนโยบาย มีแบบแผนในการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอย่างชัดเจนและสามารถนำเอานโยบายนั้น ๆ ไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

- 1) บุคลากรเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องนำนโยบายการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดไปปฏิบัติอย่างจริงจัง
- 2) ผู้บริหารควรกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัด โดยมีแบบแผนอย่างชัดเจนเป็นกฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ และสามารถนำไปปรับใช้อย่างเป็นรูปธรรม
- 3) บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่แต่ละฝ่ายในจังหวัดเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพคนพิการของจังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพ

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

- 1) ควรศึกษาปัจจัยเชิงลึกโดยการลงสัมภาษณ์ถึงกระบวนการ รูปแบบ วิธีการ พัฒนาศักยภาพคนพิการอย่างเป็นรูปธรรม
- 2) ในส่วนของการวิจัยครั้งต่อไป หลังจากที่ได้มีการดำเนินการแก้ไขตาม ข้อเสนอแนะการพัฒนา ศักยภาพคนพิการของจังหวัด ควรจะเพิ่มพื้นที่ในการทำวิจัย เพื่อนำมาวิเคราะห์หามาตรการ ประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุม

REFERENCES

- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th Edition). New York: Harper Collins.
- Hammerman, S., and Maikowski, S. (1981). The economics of disability: International perspectives.

- Intaphanom, S. and Rattanadilok, Na Bhuket, P. (2021). The Variety of Institutional Logics under Community - Based Rehabilitation Project in Thailand. *Journal of Rajasuda College for Research and Development of Persons with Disabilities*, 17(1), 50-71.
- International Labour Organization (ILO). (2007). Persons with Disabilities Empowerment Act, B.E. 2550. *Royal Thai Government Gazette*, 124(61), 8-24.
- Janejitvanich, J., and Pattanapakdee, N. (2020). Factors that Effect to Quality of Work Life of Persons with Physical Disabilities who work in Private Organization. *Journal of Ratchasuda College, Research and Development of Persons with Disabilities*, 16(2), 4-17.
- Khamkhieo, P., and Singhasem, S. (2019). Improving the quality of life of people with physical disabilities. Case study of Ban Mai Samakkhi Subdistrict, Chai Badan District, Lopburi Province. Independent research Master of Political Science, Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University.
- Kitpreedasaburi, B. (2008). *Social science research methods*. Bangkok: Chamchuri Products.
- Kotler, P., and Armstrong, G. (1994). *Marketing management, analysis, planning, implementation, and control*, Philip Kotler. London: Prentice-Hall International.
- Leaungsomnapa, Y., Promproh, S., and Khanwiset, S. (2011). Quality of life, problems and needs's disable persons in responsibilty of Thachang subdistrict administrative organization, Chanthaburi Province. *Journal of Prapokklao Hospital Clinical Medical Education Center*, 28(2), 98-109
- National Office for Empowerment of Persons with Disabilities (NEP). (2007). *Persons with Disabilities Empowerment Act, B.E. 2550*. Bangkok: NEP.
- National Office for the Promotion and Development of Quality of Life for Persons with Disabilities. (2013). *Convention on the Rights of Persons with Disabilities*. Bangkok: Jia Hua Juristic Person Ordinary Partnership.
- Phongsawang, A., and Sunthon, S. (2021). Factors affecting the quality of life of people with hearing or communication disabilities in Saraburi Province. *Journal of Modern Learning Development*, 6(6), 104-117.
- Sungsin, S. (2019). Access to the rights of disabled persons under the empowerment of persons with disabilities act, b.e.2550 in Mueang Phetchaburi District, Phetchaburi. *Lawasri Journal, Thepsat Rajabhat University*, 3(2), 71-84.
- Tinnabutra, V. (2016). Guidelines for developing the quality of life of wheelchair disable persons in Bangkok Metropolitan and surrounding provinces. *Payap University Journal*, 26(1), 207-232.
- World Health Organization. (2001). *WHO Health and Health System Responsiveness Survey*. Retrieved January 5, 2011, from <http://www.who.int/responsiveness/en/>
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper & Row.

ข้อมูลติดต่อ

1. ดร.บุญเพ็ง สิทธิวงษา (Dr.Boonpeng Sittivongsa)
 ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding author)
 E-mail: boonpeng Sit@neu.ac.th โทรศัพท์ 093-560-2069
 คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 (Faculty of Social Sciences and Humanites, Northeastern University)
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรัชชัย ชูคง (Assistant Professor Surachai Chukong)
 E-mail: chaisura28@gmail.com โทรศัพท์ 083-142-9629
 คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพิชญบัณฑิต (Faculty of Political Science, Pitchayabundit College)